

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 181/2023-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovvej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 294/2019 z 28. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Cdo 294/2019 z 28. júla 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Napadnutý rozsudok navrhuje zrušiť a vrátiť vec najvyššiemu súdu. Rovnako žiada priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozsudku vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľ mal procesné postavenie žalobcu v konaní proti Slovenskej republike o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom z titulu dĺžky súdneho konania vedeného pred Okresným súdom Komárno (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. Nc 1005/96 (konanie o oprave dňa smrti osoby, pozn.). Označenú vec okresný súd zaevidoval pod sp. zn. 7 C 234/2007 po tom, čo sťažovateľ v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 1005/96 vzniesol protinávrh, ktorým sa dožadoval náhrady škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom súdu v konaní, ktorý bol následne vylúčený na samostatné konanie (sp. zn. 7 C 234/2007). Okresný súd o žalobe

sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 234/2007-277 z 3. októbra 2017, ktorým žalobu zamietol. V odôvodnení svojho rozsudku okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľ nepreukázal splnenie zákonných podmienok na priznanie nároku, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu, a to existenciou rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci, ktorý by konštatoval zbytočné prietahy v dotknutom konaní. V súvislosti s namietaným nesprávnym úradným postupom starostu obce [REDAKOVANÉ] uviedol, že starosta bol povinný oznámiť skutočnosti súdu, ktoré mu boli známe z jeho činnosti, konkrétne nesúlad medzi dátumom úmrtia osoby podľa skoršieho rozhodnutia okresného súdu č. k. Nc 960/93 zo 16. júla 1993 a skutočnosťou mu známou z jeho činnosti, že dotknutá osoba bola vysídlená do Maďarska neskôr, ako bol určený dátum jej smrti v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 960/93. Poukázal aj na skutočnosť, že v okolnostiach veci išlo o nesporové konanie. V súhrne konštatoval, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno svojich tvrdení, keď nepreukázal škodu a nemajetkovú ujmu v priamej príčinnej súvislosti s tvrdeným nezákonným postupom predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov pre sťažovateľa v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. Nc 1005/96.

2.2. Sťažovateľ nespokojný s rozsudkom súdu prvej inštancie podal odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 5 Co 15/2018 z 19. apríla 2018 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne a správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil a následne aj správne rozhodol o žalobe sťažovateľa, keď ju ako nedôvodnú zamietol. K nepreukázaniu tvrdeného nesprávneho úradného postupu konštatoval, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil neexistenciu tohto predpokladu vzniku nároku. K vzniku škody uviedol, že síce sťažovateľ ju vyčíslil, ale škodu nešpecifikoval, nepreukazoval, teda ničím nepreukázal vznik škody.

2.3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, v ktorom namietal, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uplatniť procesné práva, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces z dôvodov a) vád dokazovania, b) vnášania skutočností do sporu v prospech jednej strany, c) že odvolací súd nenapravil namietanú zaujatosť sudcu súdu prvej inštancie, d) nedostatku odôvodnenia – odpovede na špecifický argument, e) nezrozumiteľnosti, nepresvedčivosti a nepreskúmateľnosti odôvodnenia, f) neuvedenia časovej pôsobnosti aplikovanej právnej normy. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádzal viaceré skutkové tvrdenia a namietal aj nesprávne právne posúdenie veci s poukazom na viaceré rozhodnutia ústavného súdu, na základe ktorých tvrdil, že súdy popreli zmysel a účel aplikovanej normy, nedali odpovede na špecifické argumenty sťažovateľa, že došlo k prekvapivému rozhodnutiu, porušeniu zásady rovnosti zbraní, k nesprávnemu posúdeniu časovej pôsobnosti normy, nesprávnemu posúdeniu namietanej zaujatosti sudcu.

2.4. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku k namietanému dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom uviedol, že vady dokazovania a nedostatočne zistený skutkový stav spravidla nezakladajú namietanú vadu zmätočnosti a prípustnosti dovolania, pričom dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu (body 11 až 11.3. odôvodnenia). Pokiaľ ide o namietanú nepreskúmateľnosť odôvodnenia, prekvapivosť rozhodnutia a neuvedenie časovej pôsobnosti normy, najvyšší súd poukázal na to, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria jeden celok, pričom boli zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, zároveň uviedol svoje

právne úvahy a primerane ich odôvodnil (body 13 a 16 odôvodnenia). V súvislosti s namietanou časovou pôsobnosťou aplikovaných noriem najvyšší súd konštatoval, že odvolací súd jasne a zrozumiteľne stanovil, ktoré zákony a v akom smere sa na daný nárok v tomto konaní vzťahujú (bod 14 odôvodnenia). V súvislosti s námietkou nevysporiadania sa s nestrannosťou a so zaujatosťou sudcu dovolací súd uviedol, že odvolací súd sa touto námietkou riadne zaoberal a vysporiadal, keď okrem iného konštatoval, že podanie, na ktoré poukazoval sťažovateľ, nemalo všetky náležitosti námietky zaujatosti, preto na ňu neprihliadal (bod 15 odôvodnenia). K námietke prekvapivosti rozhodnutia uviedol, že ju v rámci obsahu rozhodnutí okresného súdu a odvolacieho súdu nezistil (bod 18 odôvodnenia). V nadväznosti na tieto závery konštatoval nedôvodnosť namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP (bod 20 odôvodnenia). Následne najvyšší súd pristúpil aj k posúdeniu namietaných vád tzv. nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, pričom dospel k záveru, že sťažovateľ riadne nevymedzil tento dovolací dôvod, neoznačil konkrétne právne otázky, ktoré mali byť riešené inak, len sa odvolal na konkrétne rozhodnutia ústavného súdu, ktoré sa zaoberali jednotlivými právnymi otázkami, ktorých posúdenie v jeho veci spochybňoval. Ďalej konštatoval, že ním namietané nesprávne riešenie právnych otázok je formulované všeobecne, bez náležitého odôvodnenia, pričom v niektorých prípadoch išlo dokonca o skutkové otázky (bod 28 až 28.3 odôvodnenia). Na základe uvedeného uzavrel, že dovolanie v tejto časti nie je prípustné, keďže nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP (bod 31 odôvodnenia).

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v sťažnosti rozsiahlo a značne nesúrodo argumentuje v prospech porušenia svojich práv napadnutými rozsudkami v jeho veci, najmä však napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, pričom odôvodnenie a jeho závery považuje za arbitrárne, nedostatočné a vecne nesprávne. Svojím obsahom ide o totožnú argumentáciu, ktorú sťažovateľ uplatnil už v priebehu konania pred všeobecnými súdmi, najmä však pred dovolacím súdom v rámci svojho dovolania. V sťažnosti zotrval na svojom právnom posúdení veci, z čoho vyvodzoval porušenie svojho práva na spravodlivý proces nedostatočným a arbitrárnym prístupom dovolacieho súdu pri posúdení jeho výhrad a námietok vznesených v dovolaní. Zároveň namietal arbitrárny prístup najvyššieho súdu pri ním namietanom nedostatku nestrannosti vo veci konajúceho sudcu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd pred tým, ako pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v rámci námietok sťažovateľa, konštatuje, že sťažnosť je koncipovaná značne nesúrodo, kuso, miestami vyznieva tak, ako by ju koncipoval laik, a to aj napriek skutočnosti, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovanou advokátkou. Zároveň konštatuje, že k sťažnosti neboli okrem plnomocenstva priložené žiadne listiny (vrátane kópie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pozn.) alebo dôkazy, ktorými by sťažovateľ chcel preukázať svoje skutkové tvrdenia, na základe

ktorých argumentačne dospieva k tvrdeným pochybeniam vo veci konajúcich súdov. Sťažovateľ opakovane spochybňuje postup všeobecných súdov a následne aj výsledok konania vedeného pred okresným súdom vo veci vedenej pod sp. zn. Nc 1005/96, pričom mu je nepochybne známy výsledok konania o jeho skoršej sťažnosti vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 116/2010, ktorej predmetom bol ústavný prieskum dovolacieho rozhodnutia v označenom konaní. V súvislosti s predmetom žaloby sťažovateľa, ktorý sa domáhal náhrady škody nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v priťahoch v súdnom konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. Nc 1005/96, z ktorého bol sťažovateľom uplatnený nárok vylúčený na samostatné konanie (7 C 234/2007, pozn.), je potrebné dodať, že o sťažovateľovej sťažnosti týkajúcej sa porušovania jeho práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 234/2007 bolo rozhodnuté nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 912/2016 z 8. mája 2017, ktorým mu okrem iného bolo priznané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 eur.

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je však posúdenie, či všeobecné súdy, najmä však dovolací súd, dali dostatočné a ústavne konformné odpovede na relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu, ako aj tam uplatnenou argumentáciou.

6. Sťažnostná argumentácia, ako už bolo konštatované, bola v podstatných námietkach identická s dovolacou argumentáciou, na ktorú dovolací súd poskytol relevantné odpovede. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu odôvodnení rozhodnutí vo veci konajúcich súdov, považuje riešenie za ústavne akceptovateľné, pričom na rozdiel od sťažovateľa považuje odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov za dostatočné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností.

7. Pokiaľ ide o vyhodnotenie dôvodu prípustnosti dovolania sťažovateľa podľa § 420 písm. f) CSP, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie poskytlo sťažovateľovi dostatočné a ústavne konformné odpovede na všetky námietky súvisiace s predmetom sporu, preto konštatuje, že dovolací súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku dospel k ústavne udržateľnému záveru o neexistencii tohto dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

8. Pokiaľ ide o vyhodnotenie namietaných vád spočívajúcich v nesprávnom právnom posúdení riešenia právnych otázok podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP vymedzených len všeobecne, s poukazom na konkrétne rozhodnutia ústavného súdu, bez uvedenia konkrétnych otázok, ktoré boli predmetom posudzovania v skorších štádiách konania, ústavný súd konštatuje, vychádzajúc z rekapitulácie obsahu dovolania v odôvodnení napadnutého rozsudku dovolacieho súdu, že záver najvyššieho súdu o nesplnení predpokladov dovolacieho prieskumu je opodstatnený a zároveň aj ústavne konformný.

9. Je až zarážajúce, že tá istá právna zástupkyňa sťažovateľa, ktorá koncipovala dovolanie, ktoré bolo vyhodnotené ako nedostatočné v časti dovolacích dôvodov podľa § 421 CSP z dôvodu nesplnenia zákonných predpokladov pre uskutočnenie dovolacieho prieskumu, namieta

pred ústavným súdom arbitrárnosť záveru o nesplnení zákonných predpokladov takéhoto prieskumu, pričom v konaní pred ústavným súdom v rozpore s povinnosťou podľa § 123 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nepripojila kópiu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

10. Ústavný súd tak dospel k záveru, že neexistuje relevantný súvis medzi namietaným právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie na jednej strane a napadnutým uznesením dovolacieho súdu na strane druhej. Na základe uvedeného sťažnosť sťažovateľa v tejto časti namietaných práv odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

11. Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z dôvodu, že dovolací súd nesprávne a arbitrárne vyhodnotil jeho námietku vznesenú v skoršom štádiu konania pred odvolacím súdom. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa ňou zaoberal a ústavne konformne vysporiadal, keď konštatoval, že už v čase jej vznesenia nespĺňala zákonné náležitosti, čo vedie ústavný súd k záveru, že námietky sťažovateľa je potrebné v tomto smere považovať za neopodstatnené, preto ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

12. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu